

(/)

🏠 (/) > Musik, teater, film (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Opera i Danmark 1634-2005

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/den-tredje-mand-joseph-haydn>)

Opera i Danmark 1634-2005

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 366

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/opera-i-danmarm-1634-2005>) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/opera-i-danmarm-1634-2005>) **in**

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/opera-i-danmarm-1634-2005&title=>)

Henrik Engelbrecht

Opera i Danmark 1634-2005

Forlaget henrikengelbrecht.dk. 656 sider – 535 illustrationer. 549 kr.

Af Anne Marie Storm

I forordet skriver Henrik Engelbrecht, at han har været grebet af opera siden 12-års alderen. Det forklarer, hvorfor den mand er så godt inde i genren. Efter ansættelse som medarbejder på DR's P2 og 10 år som operadramaturg ved Det Kongelige Teater var han klar til at fortælle os alle om operaens verden i bøger og foredrag over hele landet. Nu har han så på eget forlag udgivet bogen "Opera i Danmark 1634-2005". En vidtspændende titel, så der er rigeligt med stof til bogens 656 sider.

Henrik Engelbrecht lever i operaverdenen, så også hans bog er som en opera. Forordet slutter således: Turen gennem operahistorien i Danmark begynder som nævnt i en tåge af forspist drukkenskab i 1634 – men selvfølgelig er der en forhistorie. Den begynder længere sydpå.

Det lyder spændende, og den drevne forfatter er klar over, at forhistorien ikke skal trætte læseren, inden vi bevæger os ind i en tåge af forspist drukkenskab. På 12 sider berettes om en gruppe rige kunstnere og intellektuelle i Firenze, der vil genoplive den græske tragedie, om verdens første opera Dafne fra 1598 og den sociale opdeling i teatersalen, hvor fyrstefamilien har plads helt fremme, så de kan sludre lidt med de sangere, der ikke lige er på og belønne en særlig godt udført arie med et guldur. Alt sammen mens musikken spiller.

Efter dette lille forspil går handlingen i gang med et brag af en fest.

Christian 4.s ældste søn, tronarvingen, der døde af druk, inden han blev konge, skulle giftes med kurfyrsten af Sachsens yngste datter d. 5. oktober 1634. Festen varede i 18 dage og var ubegribelig overdådig. Året før engagerede Christian 4. den tyske komponist, Heinrich Schütz, til at stå for de musikalske indslag. Han var det hotteste navn i Tyskland og havde Europas bedste hofkapel i Dresden. Selvom Christian 4. allerede havde et hofkapel af international standard, blev det udvidet med 20 musikere og sangere, så truppen nu var på 77 musikere. De skulle i løbet af de 18 dage levere taffelmusik, kirkemusik, dansemusik og scenisk musik. De 24 trompetere skulle med paukeledsagelse spille fanfarer på deres instrumenter af ægte sølv, hver gang der blev udbragt en skål. Det var hårdt arbejde!

Et par måneder i forvejen ankom brudens far med sit følge på 1532 personer og ca. 500 heste, der alle skulle fodres af. Der findes ikke nogen opgørelse over madforbruget til festen, men en del er angivet: 27.000 æg, 1600 lam, 200 kalkuner, 2100 høns og en stor mængde okser, kalve og grise. Der er ikke nok danske krebs, så der skaffes 600.000 ekstra fra Tyskland.

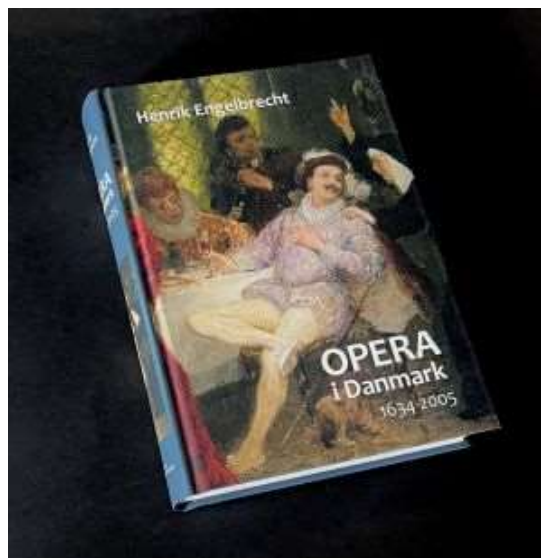
Langs væggene i spisesalene er der opstillet skænkeborde, og tjenerne sørger hele tiden for nye, fyldte vinglas. Når gæsten har bundet, smadrer han sit glas og er klar til et nyt. Det var helt almindeligt, og i årene 1648-52 blev der leveret over 70.000 glas til hoffet.

I slottets gange var der opstillet store tønder, så man kunne tømme sig, når trangen kom, og derefter straks fortsætte festen.

Indimellem var der musikalsk optræden med musik af Heinrich Schütz, og her forekom forestillinger, der må betegnes som tidlige operaer.

I fire dage var der enorme optog gennem byen med hestevogne, hvorpå der var minitableauer med guder, helte, muser, nymfer og hyrder. Så der var også noget for folket, der nok har sat mest pris på gratis bespisning og udskænking af øl.

Henrik Engelbrecht forstår at holde interessen fanget med overskrifter på kapitlerne: Operahuset brænder! Svindleren fra Hamburg. Dronningen og Italienerne osv. osv.

I kapitel 9 – Don Juan kommer til byen – er det genvordighederne med at få Mozarts operaer sat op. Året er 1798, altså kun 7 år efter Mozarts død. Det kommende publikum har hørt rygter om den mærkelige musik, teaterchefen vil hellere have noget mere melodios musik, og sangerne er heller ikke lune på ideen, for det er alt for svært at synge.

Til sidst besluttes det at prøve at sætte Così fan tutte op, og det gik helt galt. Selvom de sværeste passager blev beskåret eller helt strøget, kunne solisterne ikke synge deres partier. Den sceniske instruktion var særdeles mangelfuld, så man improviserede sig igennem. De to mandlige hovedroller skal forklæde sig som albanske ungersvende og som sådan prøve at forføre deres (egne) kærester. Desværre kom de til at klæde om alt for tidligt, så det slet ikke gav nogen mening i handlingsforløbet. Panik! Der blev givet signal til snoreloftet om at lade fortæppet gå ned. De måske nok ikke helt ædru folk kom til at sænke et forkert tæppe, så man pludselig ikke befandt sig i en stue, men i en skov. Publikum morede sig kongeligt, men resten af operaen blev afviklet nervøst og med mange afbrydelser, og et kor af buh-råb og piften brød løs efter forestillingen. Operaen tages af plakaten efter denne ene forestilling, og de to sangere får hver en bøde på 4 rigsdaler.

Der skal gå ni år, inden man igen tør forsøge sig med en Mozartopera. Denne gang gælder det Don Juan. Også her er der en masse palaver, indtil kronprinsen skærer igennem og forlanger, at operaen opføres. Og denne gang lykkes det. Ikke mindst på grund af Édouard Du Puy i rollen som Don Juan. En rigtig verdensmand. Vokset op i Schweiz, uddannet i Paris og arbejder mange år i Sverige som sanger og violinist. Og så komponerer han også lige musikken til syngespillet Ungdom og Galskab. Men Gustav 4. Adolf smider ham ud af Sverige, fordi han hylder Napoleon og friheden til en fest i Bellman-selskabet. Han drager til København, hvor han bliver superstjerne og tilbedt af det kvindelige publikum. Han melder sig som frivillig i kongens livjægerkorps og deltager i forsvaret mod det engelske angreb af København i 1807. Så nu er han også krigshelt. Men efter forfremmelsen må han ikke længere stå på scenen, men bliver sanglærer for bl. a. prinsesse Charlotte Frederikke. De overholder ikke takt og tone, så prinsessen bliver forvist til Horsens og Du Puy får to timer til at pakke og forlade landet.

Henrik Engelbrecht leder os på underholdende vis gennem operaens historie. Illustrationerne er velvalgte og talrige – 535 stk. Ofte fortæller billedteksterne en ekstra lille historie, og det er spændende f.eks. at læse Tjenestereglementet for ansatte på Det Kongelige Teater 1772, hvor der bl.a. står: De dage, der skal spilles, maae alle Skuespillere, som i det forestillende Stykke have noget at bestille, indfinde sig paaklædte til Forestillingen i Foyeren en Time før Forestillingens Begyndelse efter Placaten, for ifald Directeuren maatte finde det for godt at forandre deres Klædedragt, om den ei skulle være anstændig eller indrettet efter det opførende Stykke. Hvo, som da ikke er påklædt, bøder 2 Rigsdaler. Kostumer var altså noget, man selv skulle sørge for. Hvis der opstod slagsmål, da reserverer Directionen sig, efter Undersøgelse og befundne Omstændigheder, at straffe den Skyldige med vilkårlig Mulct og i alt fald med Blaataarn.

Som nævnt beskriver bogen operaens udvikling frem til 2005, hvor Operaen på Holmen bliver indviet.

Jeg har valgt eksempler fra den første del, som jeg finder helt uimodståelig. Intrigerne fader ud, jo mere vi nærmer os nutiden, og det er vel helt naturligt. Man sviner jo ikke i egen rede. De intriger må vi vente med, til de er kommet lidt mere på afstand. Dermed være ikke sagt, at den nyere tid ikke er interessant at læse om, men jeg synes, at Henrik Engelbrechts stærke side er de mange sidehistorier, der levendegør den pågældende periode.

Til slut en tak til forfatteren for at have ført mig helt ind i operaens verden. Jeg er begejstret.

[Historie-online.dk, den 7. september 2022]

← **Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/musik-teater/den-tredje-mand-joseph-haydn>)**